

חוברת לסניפים

נושא מ'יקו3

#אהבת_חינם

תוכן עניינים

1	מטרות, ערכים נלווים ושאלות העולות מהנושא
4	פעולות ד'-ו'
4	פעולה ראשונה- אהבת חינוך ושנאת חינוך- מה זה בכלל אומר?
8	פעולה שנייה- קבלת השונה ממני
11	פעולה שלישית- הכרה ולמידה של השונים ממני
13	פעולות ז'-ח'
13	פעולה ראשונה- האהבה בחברה שלנו
18	פעולה שנייה- דומה ושונה בחברה
23	פעולה שלישית- אוכלוסיות שונות ממני
29	פעולות שכב"ג
29	פעולת העמקה בנושא המיקוד
36	פרויקטים לדוגמא של אהבת חינוך

למה אהבת חינוך?

במציאות בה תופעות השנאה הגזענות והאלימות מתגברות דרושים אנשים שיקומו וינסו אחרת.

הפחד מהאחר והשונה מאיתנו מוביל רבים מאיתנו למקומות שליליים. חברה טובה היא חברה שמכילה בתוכה אנשים מכל הסוגים. אך כדי שזו תוכל להתקיים, על האנשים לדעת לחיות יחד למרות השוני.

"אהבת חינוך" הוא לא רק מושג אהבה. מדובר על היכולת שלנו לעמוד מול השונה מאיתנו מכל הבחינות, להקשיב לו, לדבר, להתווכח ולא בהכרח להסכים, אך עדיין לכבד ולאהוב אותו כאדם.

ומעבר לכך האהבה הזאת שאפשר לחלק בחינוך, יכולה להיות גם בנינו לבין האנשים הקרובים אלינו, גם ברגעים הקטנים, שאנחנו הולכים לקניות, יושבים באוטובוס, בבית ספר, בסופר, או שהולכים לסניף אחרי צהריים. לתת למישהו בלי החובה לקבל בחזרה. לזרוק איזה חיוך ומילה טובה.

כתנועת נוער יש לנו את ההזדמנות הזאת בתור מחנכים, להפיץ את הערך הזה, ללמוד ממנו, ולהשפיע בעזרתנו על החיים שלנו. בואו נאהב, נכיר ונגלה עולמות. בואו נקבל אחד את השני. אנחנו יכולים לעשות את זה.

לשם מה החוברת בעצם?

החוברת כאן בשביל לעזור!

הנושא הזה שנבחר להתמקדות, הוא נושא גדול ומסובך הכולל בתוכו המון ערכים שקיימים בתנועה ושנחנו מחנכים על פיהם מבלי שידענו בכלל. השנה אנחנו נעמיק בנושא ונבין אותו טוב יותר.... אז מה זו בעצם אהבת חינוך?

הפעולות והרעיונות שתמצאו בחוברת יעזרו לכם להבין יותר טוב על מהות הערך ולהעביר זאת לחניכים. מצורפות כאן דוגמאות לפעולות שתוכלו להעביר או להשתמש בהן על מנת לבנות פעולות אחרות מותאמות לקבוצה שלכם. מקווים שתמצאו שימוש בחוברת ותהנו ממנה הכנו אותה בהמון אהבה!

אוהבים,
גרעין אחים 27

מודל עננים

ערכים נלווים

אילו שאלות עולות מהעיסוק באהבת חנם?

אילו ביטויי אהבה או שנאה אני מזהה ביומיום שלי?

אילו ביטויים היינו רוצים לראות יותר?

את מי אנחנו נוטים לאהוב? ואת מי לא?

מה החסמים שמונעים מאיתנו לאהוב?

איך יוצרים היכרות ולמידה על מי שרחוק ממני?

מה יגרום לי לקבל ולאהוב בן אדם אחר ששונה ממני אידיאולוגית או פיזית?

מערך פעולה

פעולות ד'-ו'

פעולה ראשונה - אהבת חינם ושנאת חינם - מה זה בכלל

אומר?

90 דקות

משך
הפעולה

הרעיון הגדול: חניכי ד-ו ילמדו באופן בסיסי מה הן אהבת חינם ושנאת חינם

קהל היעד:

מטרות	למדריך
החניך ילמד את המושגים באופן בסיסי ויבין אותם	המטרה המשותפת היא קבלת השונה!!
החניך יבין איך המושגים קשורים לחייו ולקבוצה שלו	
החניכים יבינו שאהבת חינם יכולה לקדם אותם ולקדם תהליכים	

ציוד ועזרים:

לקנות	להביא	להכין
	כיסאות, מוזיקה, דף עיתון	חתיכות פאזל מקל, חבלים וטוש בקצה

הוראות בטיחות: יש לדאוג לבטיחות החניכים בזמן המשחק כיסאות מוזיקליים, למנוע דחיפות ונפילות.

-פירוט לפי שלבים-

משך זמן	פירוט השלב	שלבים	
		פתיחה	
5 דק	<p>סבב בו אומרים איזה חיה\חפץ\ בן משפחה\ בגד אתה הכי אוהב, ואחריו- <u>וואה מחמאות</u>- משחקים את המשחק וואה ובמקום לצעוק וואה- מחמיאים לאדם אליו מעבירים את התור (למשל: את חמודה, אתה מדהים), השניים לידו צועקים לו את המחמאה אותה קיבל (היא חמודה, הוא מדהים) ומי שקיבל את המחמאה צועק "אני חמודה/מדהים" וממשיך הלאה במחמאה לחבר אחר במעגל. המשחק בא להביא את הקבוצה לפתיחות, ולהכניס אותם לאווירת הפעולה (רגשות מקבלים, פתוחים, חוסר שיפוטיות וכו')</p>		

20 דק	מתחת לכל כיסא, מדביקים חתיכת פאזל. ביחד כל החתיכות יוצרות פאזל שבו כתוב את ההגדרה של אהבת חינם, שנאת חינם וכ"ו. משחקים כיסאות מחיקליים, כל חניך שנפסל מוציא את חתיכת הפאזל שיש לו מתחת כיסא ובסוף מגלים מה כתוב בפאזל. – הפאזל ייתן את ההגדרה לאהבת חינם על מנת לחשוף אותם לנושא הפעולה ונושא המיקוד. נספח א'	כיסאות מחיקליים	-1
20 דק	כל אחד מקבל משימה, על פי הסדר הם צריכים להיכנס למעגל ולבצע משימות הקשורות לאהבת חינם ושנאת חינם. נספח ב' – המשחק בא להראות איך אהבה, עזרה, שיתוף פעולה, הזדהות, סולידריות ועוד יכול ובא לידי ביטוי בחיי היום יום.	מעגל משימות	-2
	תופסת שרשרת תוך כדי שירה, התופס הראשון מנסה לתפוס את השאר תוך כדי שהוא שר שיר, כל מי שהוא תופס צריך להצטרף אליו בשירה עד שכולם נתפסים. כשכולם נתפסים הם מקבלים משימה אותה הם צריכים לבצע יחד כקבוצה. המשימה: יש מקל אליו מחוברים המון חבלים וטוש בקצה, כל חניך חייב לתפוס חבל וביחד הם צריכים לצייר על דף עיתון לב ענק ויפה. מטרת התופס היא שהשיר יתנגן אצל כולם, בעזרת החברים שלו הוא מגיע למטרה זו. פעילות זו משלבת את קבלת השונה באופן אחר ממה שאנחנו רגילים אליו, בהזדהות, הצטרפות אליו, וקבלה חמה ואהבת למעגל הקבוצה. (הקבוצה מצטרפת לתופס השר לאט לאט ונוצרת קבוצה מאוחדת). המשימה הקבוצתית לאחר מכן מבטאת את כוחה של הקבוצה כמאוחדת המסוגלת לקדם תהליכים ולבצע דברים ביחד.	תופסת שרשרת	-3
	בשלב זה נסכם את הפעולה, נדבר על המושגים שנלמדו, על המקום של מושגים אלו בחייהם, איפה הם רואים את זה ולאן זה עוד צריך להיכנס.	סיכום+ דיון	-4

נספח א

אהבת חינם –

מצב שבו אדם אוהב אדם אחר ללא כל סיבה. אהבת חינם הינו המושג ההופכי לשנאת חינם. שנאת חינם היא שנאה לא עניינית שבה אדם שונא אדם אחר או קבוצה א כל סיבה מעשית, רק בשל העובדה שיש לו או להם תפיסה אחרת ששונה משלו או בשל העובדה שהם שייכים לקבוצה אחרת משלו.

נספח ב

1. צעק בקול רם: "אני אוהב פה את כולם!"
2. כאשר מישהו מצהיר על אהבתו, רוץ מסביב למעגל 3 פעמים ותוך כדי תגיד שאתה מקבל אותו.
3. כאשר מישהו רץ במעגלים, קפוץ באמצע המעגל 10 פעמים ותצעק: "אבל הוא שונה ממך!"
4. כאשר מישהו קופץ במעגל, השתחוה למי שהתחיל את הסבב ותצעק: "הוא בכל זאת אוהב אותו!"
5. כאשר מישהו משתחוה, שכב על הריצפה באמצע המעגל עד שמישהו יעזור לה לקום.
6. כאשר מישהו נשכב באמצע, לך ללחוץ כל אחד במעגל את היד ותציג את עצמך.
7. כאשר מישהו מציג את עצמו בפניך, קפוץ בהתרגשות ותגיד: "כמה טוב להכיר אותך!"
8. כאשר מישהו צועק וקופץ, חבק את חמשת האנשים שמימינך.
9. כאשר מישהו מחבק אנשים, תשלח נשיקות באוויר לכל אחד בקבוצה.
10. כאשר מישהו שולח לך נשיקה, לך ושכב ליד חבר הקבוצה שבאמצע לאות הזדהות.
11. כאשר מישהו שני נשכב על הרצפה תצעק: "אבל הרצפה! היא מלוכלכת!"
12. כאשר מישהו טוען שהרצפה מלוכלכת, הושט יד לחבר שנשכב על ברצפה ראשון ועזור לו לקום:
13. כאשר החבר הראשון קם, צעק: "אוי לא, הוא נשאר לבד".

14. כאשר מישהו צועק על בדידותם של בני האדם, מחא כפיים למי שעזר לחבר לקום.
15. כאשר מישהו מוחא כפיים, צעק: "למה ככה? גם לבודדים יש זכויות!"
16. כאשר מישהו מדבר על זכויות, תשאל אם מישהו צריך עזרה.
17. כאשר מישהו מציע עזרה, תעשה קול של סירנה.
18. כאשר אתה שומע סירנה, אתה שואל כל אחד עפ"י סדר המעגל.
19. כאשר מישהו שואל אותך אם אתה בסדר, אתה צועק לו תודה ועוזר למי ששוכב על הרצפה לקום.
20. כשמישהו אומר תודה ועוזר לאדם אחר לקום מהרצפה, אתה נכנס למעגל השם יד במרכז.
21. כשמישהו שם יד במרכז, אתה שם את ידך גם כן במרכז.
22. כאשר מישהו שם את ידו באמצע המעגל, עליך לצעוק על כל הקבוצה: "יאלה חברה כולם לשים ידיים"
23. כשמישהו צועק שכולם צריכים לשים ידיים, אתה צועק "יאללה ד'1 – לדוגמא)
24. תגרום לכולם לשיר מורל כשמישהו צועק (יאללה ד'1), אתה הפתק האחרון.

פעולה שנייה - קבלת השונה ממני

90
דקות

משך
הפעולה

הרעיון הגדול: לקבל דמיון ושוני בין אנשים בהבנה ובאהבה.

מטרות	למדריך
1 החניך ילמד שלכל אחד העדפה ודעה שונה	לבוא בהתלהבות לפעולה ולזרום עם החניכים על הקונספט. להשתמש בקונספט וליהנות ממנו. להיות יצירתיים עד הסוף עם הפעולה.
2 החניך יבין כי הוא דומה לחבריו אך גם שונה	לזכור שמאחורי הקונספט יש מסרים שחשובים שיעברו! שים דגש על ערכים כמו קבלת השונה.
3 החניך יקבל את הדמיון והשוני בין האנשים שסובבים אותו	

ציוד ועזרים:

לקנות	להביא	להכין
	רמקול/ מערכת לשירים את הסיפור: "דירה להשכיר" דפים, טושים/ עטים חומרי יצירה לחיות	פתקים עם החיות והקולות להדפיס את הסיפור "דירה להשכיר"

הוראות בטיחות: שלא ייפלו מהמסלול בתצוגת האופנה.

-פירוט לפי שלבים-

היערכות מוקדמת- (פרסום הפעולה, סידור החדר...)

לסדר את החדר כמו תצוגת אופנה!!

משך זמן	פירוט השלב	שלבים
	פתיחת הפעילות בצורה יצירתית. מומלץ להתחפש לחיות!	פתיחה
10 דק	כל חניך מקבל דף וצבעים. המדריכים אומרים לחניכים לצייר את עצמם. כל חניך וחניכה מציירים את עצמם על הדף. לאחר שסיימו מבקשים מהם לשמור את הציורים עד סוף הפעולה.	ציורים אישיים
20 דקות	חלק לכל חניך פתק ועליו שם של חייה וקול אופייני לחייה זו, חלק כמה מכל חייה לכמה חניכים. אמור לחניכים להסתובב בחדר, להתנהג או לעשות את הקול של החיה שלהם ולמצוא את בני מינם.. (ראה נספח א'). לאחר מכן כל קבוצה מקבלת ערכת יצירה לחייה שלה- אחניים, תלבושת, מסכה. על כל קבוצה להשתמש בחומרים וליצור תחפושת תואמת לכל קבוצת החיה.	חיות והכנת הקבוצות

20 דקות	(ברקע שירים של חיות, מקפיצים, מצחיקים, שיעשו אווירה טובה) "אנו מתרגשים להתחיל את תצוגת האופנה של חוות החיות שלנו!" תן לכל קבוצה לצעוד על "מסלול" תצוגת אופנה, ראיין כל אחת מן הקבוצות על אופיין המיוחד, התחביבים בתור חיות, מה הן אוהבות לאכול, וכו...	תצוגת האופנה	-7
20 דקות	הסיפור "דירה להשכיר" - תן לחניכים לקרוא את הסיפור ביחד כולם. עצור את קריאת הסיפור/ההצגה לפני הקטע שבו מופיעה היונה, שאל את החניכים שאלות מנחות שיעזרו להם להבין את הסיפור לעומק. ראה נספח ב' עם השאלות. לאחר מכן המשיכו בקריאת הסיפור עד לסופו. ואז תערכו דיון, ראה נספח ג'.	"דירה להשכיר"	-8
20 דקות	סיכום: בחברה שלנו יש מעט אנשים שבחרים להתנהג בחיים כמו שהתנהגה היונה בסיפור. כאשר אנחנו מתייחסים לאדם האחר רק על פי החיצוניות והשוני שלו אנחנו מפסידים את הזדמנות לראות ולהכיר את התכונות הטובות והמיוחדות שלו. עלינו לזכור תמיד כי כל בני האדם שווים למרות היותם שונים, מעצם היותם בני אדם. רק אם נתייחס זה אל זו על בסיס היכרות אישית ולא על בסיס מראה חיצוני, רק אם נכבד את האחר והאחר יכבד אותנו תהיה חברה שנעים להיות בה. בכל מקום שאנחנו נמצאים, בקבוצה, בקן, בכיתה ובביה"ס, עלינו לתת לכל אדם את האפשרות להיות עצמו ולבטא את הכישורים, המחשבות והרגשות שלו. כעת עושים סבב וכל חניך מציג את הציור שלו. עורכים דיון קצר ושואלים כל חניך, מדוע הוא צייר עצמו בצורה הזו, וכדומה. בסופו של דבר רואים שכולנו דומים ושווים – כולנו בני אדם, אבל מצד שני, לכל אחד יש את הייחוד שלו, כל אחד שונה.	דיון וסיכום	

נספחים:

נספח א':

חיות וצליליהן לדוגמה:

- w כלב - נובח - הב הב
- w תרנגול - קורע - קו קו ריקו
- w תן - מילל - אוואא
- w כבשה - פועה - מההה
- w סוס - צוהל - היי...
- w חמור - נוער - אי אה
- w צרצר - מצרצר - ציר ציר
- w אפרוח - מצייץ - צביץ צביץ
- w אריה - שואג - וואאא

נספח ב'

- כיצד מתייחס החזיר לחתולה?
- מדוע הוא מתייחס אליה בצורה כזו?
- איך לדעתכם הרגישה החתולה כשהחזיר דיבר?
- מאיזה סיבה מחליטות החיות שלא לשכור את הדירה? (הן לא רצו לגור באותו הבניין עם חיות שונות מהם)
- האם אתם מסכימים עם הזמיר, הארנבת, החזיר והנמלה? האם היתה להם סיבה טובה לא לעבור לדירה?
- האם אתם מכירים אנשים שמתייחסים כך לאנשים אחרים?
- תנו דוגמאות למקרים כאלו.

נספח ג':

דיון:

- האם היונה מתייחסת בצורה שונה לחיות במגדל? כיצד?
  - האם אתם מכירים אנשים שמתנהגים כמו היונה?
  - איך מרגישים אנשים שמתייחסים אליהם כמו שהתייחסה היונה אל החיות?
  - למה לדעתכם בחרה לאה גולדברג ביונה כחיה שרוצה לחיות עם כל השכנים?
- היונה בחרה לראות את הטוב שבכל אחד מהחיות ולא להסתכל רק על החיצוניות שלהן. היא מאמינה שעל אף השוני הם יוכלו "לחיות ביחד בחברה טובה, בשלום ובנחת". היונה מסמלת את השלום שחלק חשוב ממנו הוא יחס של כבוד לאדם האחר ששונה ממני.
- איך אתם חושבים שצריך להתייחס לילדים ששונים מכם?
  - איך היה נראית הכיתה שלכם אם כולם היו מתייחסים אחד לשני כמו היונה?
  - איך הייתם רוצים שנתייחס אחד לשני בקבוצה?

פעולה שלישית- הכרה ולמידה של השונים ממני

90 ד'

משך
הפעולה

הרעיון הגדול: לדעת יותר על אוכלוסיות רחוקות מאיתנו, אידיאולוגית או פיזית

קהל היעד: שכבות ד'-ו'

מטרות	למדריך
1 החניך יחשף לכך שיש אוכלוסיות רבות בעולמנו	מומלץ ללמוד על אוכלוסיות שונות בחברה לפני הפעולה!! לבוא עם ידע לפעולה ולהוסיף על הדברים שהחניכים אומרים תמיד. יש לזכור שמטרת הפעולה היא ללמד על האוכלוסיות ולהדגיש את הדמיון בין כולנו כבני אדם. מטרת הפעולה היא לקרב לא להרחיק, ליצור סקרנות ולא לעודד גזענות ולכן יש לראות שהתכנים עוברים נכון.
2 החניך יכיר וילמד יותר על אוכלוסיות רחוקות ממנו	
3 החניך יצא בתחושה שהוא רוצה להתקרב יותר לאוכלוסיות הרחוקות ממנו ושגם אם הן רחוקות הן לא שונות ממנו במיוחד	

ציוד ועזרים:

להכין	להביא	לקנות
פתקים עם שמות של אוכלוסיות שונות		בלונים (לבלוני מים)

הוראות בטיחות: בתופסת חתונות ובשעון יש לפקח על הריצה של החניכים ולדאוג שיהיו זהירים. במשחק צפיפות אוכלוסין יש להיות זהירים עם הוצאת הכסאות.

-פירוט לפי שלבים-

היערכות מוקדמת- לקרוא על אוכלוסיות בחברה.. דוגמא לאוכלוסיות: חרדים, צ'רקסים, בדואים, דרזים, ערבים מוסלמים, ערבים נוצרים, שומרונים, בהאיים, נוצרים, ארמנים, אתיופים, הכושים העבריים, מהגרים זרים, דתיים לאומיים...ועוד!

משך זמן	פירוט השלב	שלבים	
10 ד'	סיכום של הפעולות שעברנו עד עכשיו והסבר על הפעולה הנוכחית שהיא השלישית במודל עננים ועוסקת בהיכרות עם קבוצות שונות באוכלוסיה הישראלית. המטרה שלנו בפעולה הזו היא ללמד את החניכים על האוכלוסיות הרחוקות מהם, להבין איתם מדוע הן רחוקות, במה הן שונות מאיתנו ובמה הן דומות ובסופו של דבר לעודד אותם להתקרב לאוכלוסיות הללו.	פתיחה	
15 ד'	עומדים במעגל, כל אחד אומר בתורו.. "תן" ואחריו "שם" ואחריו "של" ואחריו "אוכלוסיה" ואז אחריהם כל אחד אומר שם של אוכלוסיה מי שנפסל (לא מצליח למצוא אוכלוסיה, מתעכב, חוזר על אוכלוסיה..) זורקים עליו בלון מים.	9-	תן שם של..
15 ד'	כל נציג בתורו יוציא פתק של שם של אוכלוסיה (כמו:אתיופים, צ'רקסים, חרדים, בדואים וכו'..) ויאמר בדקה אחת כמה שיותר פרטים ועובדות שהוא יודע על אוכלוסיה זו	10-	מפורסמים
20 ד'	מחלקים לארבע קבוצות שהם האוכלוסיות, מסבירים שכל אוכלוסיה יכולה להתחבר בזוגות במהלך התופסת רק עם הקבוצה שלה מתוך הארבע. לאחר כמה זמן משנים את החוק שאפשר להתחבר לכולם. מתודה זו באה על מנת להראות לחניכים שהריחוק וההפרדה בין האוכלוסיות רק מפריע לנו ומקשה.	11-	תופסת חתונות
15 ד'	משחקים השעון... כל פעם המדריך בוחר אוכלוסיה וכאשר החניך נפסל המדריך אומר לחניך להגיד נקודת שוני ונקודת דמיון עם האוכלוסיה. בסוף נראה שיש יותר נקודות דמיון משוני. למדריך- יש לשים ♥ שאין הערות גזעניות!	12-	השעון
15 ד'	מסיימים עם המשחק צפיפות אוכלוסין. במשחק זה הקבוצה עומדת על הכסאות ומתקדמת בסיבובים עם כיוון השעון, כשכל פעם המדריך מוציא כיסא והקבוצה מצטופפת יותר ויותר על מעט יותר כסאות. המשחק ידגיש את חשיבות שיתוף הפעולה והביחד של כולנו. משם נתקדם לדיון בו החניכים ישתפו איזה אוכלוסיות היו רוצים להכיר יותר, מה למדו בפעולה, מה התחדש להם על האוכלוסיות, מה דעתם על הנושא.. המדריך ידגיש שלמרות השוני כולם בני אדם ויש הרבה יותר דמיון משוני בין כולנו		סיכום

פעולות ז'-ח'

פעולה ראשונה- האהבה בחברה שלנו

הרעיון הגדול (הענן)- להכיר בזה שאהבה מניעה ומקדמת תהליכים שהיינו רוצים לראות בחברה

משך הפעולה	90 דק'
---------------	--------

מטרות	למדריך
<p>החניכים יבינו מדוע יש לפעול ולהתחיל בנקודת מוצא שהיא אהבה, יבינו מה הצורך בה.</p> <p>החניכים יכירו בזה שאהבה היא הבסיס הנכון ליצירת תהליכים בחיים.</p> <p>בחניכים תיווצר סקרנות לדעת עוד על המושג והם יפגשו בסיטואציות בחיים האישיים שלהם, בהם יש צורך בה.</p>	<p>פעולה זו תביא את החניכים להבנה כי אהבה היא הבסיס הנכון לפעול בחברה, הם יבינו זאת באמצעות מפגש עם חיהם הפרטיים, סיטואציות הגיוניות שיוכלו להתחבר אליהם.</p>

ציוד ועזרים:

להכין	להביא	לקנות
פלקט שלושת השבילים	מדבקות פתקים טושים	טופי

-פירוט לפי שלבים-

היערכות מוקדמת- יש לדאוג להבאת הציוד והכנת העזרים.

רצוי מאוד לדאוג לחדר שקט ונוח.

משך זמן	פירוט השלב	שלבים
10 דק	<p>נסביר בהתלהבות שבין הכניסה לפעולה והיציאה ממנה הם הולכים לעבור תהליך מיוחד יחד....</p> <p>הלוח יציג את התהליך אבל כדי להתחיל יש למצוא את הכותרות לשלושת השבילים שבלוח.</p> <p>לאחר מכן באמצעות הפעילות הראשונה החניכים יחשפו ללוח שמייצג תהליך ובו 3 דרכים לפעולה. 1. שנאת חினם, 2. אדישות, 3. אהבת חינום.</p>	<p>פתיחה</p>

	<p>הרעיון הוא שהם ילכו בדרך של אהבת חינם, זה מה שיוביל אותם. בשבילים של שנאת חינם ואדישות יהיו כתבות, משלים ומשפטים שנעבור עליהם. ובאהבת חינם תהיה משימה שממחישה את ההבדל בין השלושה. כדי להגיע אל האהבת חינם הם צריכים לעבור ולקרוא גם את הדברים שנמצאים באדישות ובשנאת החינם, להיות מודעים לסביבה ולחברה ולפעול מתוך מודעות באהבת חינם.</p>	
15 דק	<p>החניכים יקבלו מדבקות כאשר על כל מדבקה כתובה מילה. חלק מהמילים יאפיינו אדישות (למשל- חוסר אכפתיות, פסיביות, התעלמות, הכחשה), חלק יאפיינו שנאת חינם (זלזול, חוסר כבוד, סטיגמות פסולות) וחלק יאפיינו אהבת חינם (כבוד, קבלה, אכפתיות). הם יסתובבו בחדר ויצטרכו להתחלק ל3 קבוצות לפי המילים ולכל קבוצה לתת כותרת. נסייע להם להבין ששלושת הקבוצות הם אדישות, שנאת חינם ואהבת חינם. כל כותרת כזו, היא דרך אפשרית ללכת בה בפעולה. נסביר בקצרה על כל קבוצה ועל מהלך הפעולה.</p>	<p>1. משימה ראשונית: חלוקה לקבוצות בנושאים באמצעות מדבקות</p>
20 דק	<p>כל אחד יקבל 9 דפים. שלוש מכל צבע. ובכל אחד יצטרך לכתוב מילה לפי הנושא. לדוגמה- כחול- שנאה אדום- אהבה צהוב- אדישות יהיו לנו 3 שלבים ובכל שלב נזמין 2 נציגים והם יצטרכו לשחק כאילו הם בדייט ולשלב מילים מהפתקים שניתן להם. בכל שלב נחליף נציגים, וניתן להם פתקים בצבע שונה. הדייטים עם הפתקים הכחולים והצהובים לא יהיו טובים, ואילו הדייט עם הפתקים</p>	<p>2. משימה באהבת חינם: תקשורת דרך אהבת חינם דייטים – עם פתקים לפי הנושאים</p>

	<p>האדומים יהיה הכי מוצלח. זה הדייט שאליו הם יצאו עם אהבת חינם, ולכן הוא היה טוב יותר מהאחרים. נסביר ונשאל אותם מה דעתם.</p> <p>חשוב לציין שמשימה זו מדמה תקשורת-והבנה שתקשורת דרך אהבת חינם היא התקשורת הכי יעילה והיא הכי מקדמת אותנו.</p>	
<p>15 דק</p> <p>15 דק</p>	<p>יהיו 3 נציגים שהם יהיו המוכרים בשוק סואן !! כל אחד יקבל פתק ובו תיאור הדמות שלו, אחת מהדמויות תפעל מתוך אהבת חינם, אחת מתוך שנאת חינם ואחת מתוך אדישות. אפיון הדמות יהיה כתוב בפתק שקיבלו- לדוגמה-</p> <p>שנאת חינם- אתה אדם עצבני, חבר סבלנות, בעל סטיגמות עתיקות. לא מוכן לשמוע ולקבל אנשים אחרים...</p> <p>אהבת חינם- אתה אדם פתוח ומקבל. אתה מוכן לעשות המון בשביל אנשים אחרים, אף פעם לא תפגע בבן אדם או תפסול משהו בלי להכיר אותו...</p> <p>אדישות- אתה עושה את העבודה שלך כדי לעשות. לא אכפת לך כל כך מאנשים אחרים, הם לא מעניינים אותך...</p> <p>*כדאי להוסיף עוד מידע שעולה לכם לראש לאפיון הדמויות</p> <p>כל מוכר יצטרך להכין שלט פרסום, ולנסות לשכנע את הקבוצה לבחור במוצר שלו. כל חניך מהקבוצה יקבל טופי אחד והוא יצטרך לבחור למי להעניק את הטופי.</p> <p>בסופו של דבר למוכר שפעל מאהבת חינם יהיה הכי הרבה טופי. נדבר על זה ונבהיר את הנקודה.</p>	<p>3. משימה באהבת חינם:</p> <p>שוק- מוכרים בהתנהגות שונה, הקבוצה בוחרת במי באמצעות טופי</p>

15 דק	<p>ניתן משימה לחניכים לחפש בטלפונים כתבות, פוסטים בפייסבוק או כל דבר אחר שאקטואלי לזמן האחרון. כל אחד יגיד במשפט מה הוא מצא.</p> <p>ניתן לראות שרוב הכתבות שהחניכים מצאו מדברות על שנאת חינם או על אדישות. אם משהו מצא כתבה על אהבת חינם נציין אותה במיוחד.</p> <p>נעלה את זה לדיון:</p> <ul style="list-style-type: none"> - למה אתם חושבים שרוב הכתבות שמצאתם מדברות על שנאת חינם ועל אדישות? - למה יותר קשה למצוא כתבות על אהבת חינם מאשר על שנאת חינם ואדישות? אהבת חינם היא דבר נדיר? - מי יכול לחשוב על מקרים בהם אנשים פועלים מתוך אהבת חינם? - מתוך מה אתם חושבים שרוב האנשים פועלים? אהבת חינם/ שנאת חינם/ אדישות? - האם אהבת חינם מקדמת אותנו יותר משנאת חינם? - באילו תהליכים אהבת חינם מקדמת אותנו בחיים? - מה אנחנו יכולים לעשות כדי לפעול יותר דרך אהבת חינם? ולקדם איתה תהליכים בחיינו? - איך אהבת חינם מקדמת תהליכים בחברה? 	<p>4. משימה- אהבת חינם: טלפונים</p>
-------	---	-------------------------------------

סיכום

נקריא שלושה כתבות- אחת על אהבת חינם,
אחת על שנאת חינם ואחת על אדישות.
נבין איך האהבה היא זו שמקדמת תהליכים
בחברה ולא אדישות ושנאת חינם.
נסכם במילים שלנו את הנושא ☺

פעולה שנייה- דומה ושונה בחברה

60 דק'

משך
הפעולה

הרעיון הגדול: קבלת דמיון ושוני בין אנשים באהבה והבנה

מטרות	למדריך
1 לקבל דמיון ושוני בין אנשים באהבה ובהבנה	הפעולה היא פעולת נושא שנתי, שמטרתה לחבר את החניכים לנעשה בתנועה. יש לתת לחניכים את התחושה שהם חלק ממשהו גדול יותר, וכי לפעולה זו משמעות רחבה יותר מאשר פעולת סניף רגילה.
2 להכיר בחשיבותה של האהבה בחברה	
3 להכיר יותר לעומק אוכלוסיות רחוקות	

ציוד ועזרים:

לקנות	להביא	להכין
	נספחים מודפסים עטים פתקים	

-פירוט לפי שלבים-

משך זמן	פירוט השלב	שלבים
5 דק'	מסבירים לחניכים שהפעולה היא פעולה העוסקת בנושא השנתי, ויש להם הזדמנות לקחת חלק במשהו גדול של כל התנועה. מבהירים כי הנושא ייחשף במהלך הפעולה ומבקשים את שיתוף הפעולה של החניכים בעניין.	פתיחה
15 דק'	מתחילים במשחק "המכנה המשותף הנמוך ביותר": כל חניך מקבל דף ועט. המדריך מציג שאלות/קטגוריות, ועל החניכים לרשום על הדף לא את התשובה שהם חושבים שהיא הנכונה ביותר עבורם – אלא את התשובה שלהערכתם יענו אותה רוב האנשים. (לדוגמה – עבור הקטגוריה מאכל אהוב, תשובה הגיונית תהיה פיצה כי הרבה אנשים אוהבים פיצה). על המדריך להציג שאלות שיציגו את הסטיגמות הקיימות בחברה, ויבהירו עד כמה ההיכרות שלנו עם בני קבוצות מסוימות היא שטחית מאוד. השאלות לדוגמה: א. ערבים הם... ב. אתיופים הם... ג. בדואים הם... ד. חרדים לא... ה. אשכנזים הם...	13- המכנה המשותף

	<p>ו. דתיים מצביעים בבחירות ל...</p> <p>ז. מי ששומע מזרחית הוא...</p> <p>ח. שמאלנים אוהבים...</p> <p>ט. ימנים אוהבים...</p> <p>לבסוף מסכמים את הנקודות – בכל קטגוריה כל חניך מקבל מספר נקודות על פי מספר האנשים שענו אותה התשובה כמוהו כולל אותו.</p>		
10 דק'	<p>1. דיון מסכם למשחק: מעלים מסקנות מהמשחק לגבי דרך ההסתכלות שלנו על השונה בחברה ועל הידע האמיתי שלנו על אותם אנשים.</p> <p>-האם המשחק משקף את האמת מאחורי התשובות? למה?</p> <p>- מאיפה לקחתם את התשובות שעניתם? מה גרם לכם לענות כך?</p> <p>- אל מי התייחס המשחק?</p> <p>- מה אתם יודעים על הקבוצות שאליהן התייחס המשחק?</p> <p>- יוצא לכם לפגוש אותם בחיי היומיום?</p> <p>-האם הייתם רוצים להכיר אותם יותר? למה?</p>	דיון על המשחק	-14
5 דק'	מקריאים את הסיפור הברוזון המכוער (נספח)	סיפור	-15
10 דק'	<p>דיון על הסיפור הברוזון המכוער:</p> <p>-באיזה יחס נתקל הברוזון המכוער בסיפור?</p> <p>-מדוע התייחסו אליו כך?</p> <p>-האם אתם יכולים לחשוב על אנשים או קבוצות שמתייחסים אליהם כך? מי ומדוע? (חוסר היכרות, חשש מהאחר והשונה וכו')</p> <p>-איך לדעתכם אפשר לשנות זאת?</p> <p>-איך היינו רוצים להתייחס לשונה מאתנו? מה עלינו לעשות כדי לשפר יחס זה?</p>	דיון על הסיפור	4 -
5 דק'	<p>בוחרים שני נציגים שעליהם לנהל ויכוח בנושא שנבחר. חניך אחד חושב ששוקולד חלב עדיף על שוקולד לבן, והשני להפך. השניים עומדים מול הקבוצה ומנסים לשכנע</p>	ויכוח	5 -

	בצדקתם. יש להימנע מלהיגרר לוויכוח מיותר וארוך ולעצור אותו יחסית בראשיתו.		
10 דק'	<p>דיון סיכום:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מה היה בויכוח שהיה כאן לפני רגע? - האם יש צד שבהכרח צודק? - האם שני הצדדים יכולים לחיות אחד לצד השני למרות השוני בדעות? למה? - מה נדרש משני הצדדים על מנת לחיות זה לצד זה? - האם זה קשור למה שדרוש מאיתנו בהקשר של הברחון המכוער? (היחס לאחר) <p>מסכמים את הדיון, ומספרים כי כל המסקנות מהפעולה מובילות אותנו לנושא השנתי – אהבת חינוך. מקריאים את ההגדרה לאהבת חינוך (נספחים) ומפרשים יחד עם החניכים.</p>	סיכום	

נספחים

הברוזון המכוער/ הנס כריסטיאן אנדרסן

ויהי היום ואמא ברוזה ישב ודגרה בסבלנות על שש ביצים יפות למראה. לא עבר זמן רב ונבקעו חמש ביצים מתחת לגופה החם של אמא ברוזה וחמישה אפרוחים צהובים חמודים הציצו לאווירו של העולם, להושיט לקבל את ארוחתם הראשונה. ורק הביצה השישית, שהייתה הגדולה מכולן, לא נתבקעה. חמשת האפרוחים כבר טרפו תולעת ונרדמו, ואילו הביצה השישית טרם נבקעה. שעות אחדות חלפו ללא סימן חיים עד שלבסוף התחילה הביצה מתגלגלת על פני העשב ומתוכה יצא אפרוח מכוער וצנום, עיניו נוגות והוא מדדה בחוסר יציבות על רגליו הדקיקות כקורי עכביש. "אבוי לי", חשבה אמא ברוזה. "כמה הוא שונה מהאחרים!" ואכן, לא היה הברוזון המכוער דומה לשאר אחיו צהובי הכנף. לא הייתה כל בררה לאימא ברוזה אלא לשים אותו בין שאר אפרוחיה ולהעמיד פנים בעיני כל בעלי הכנף סביבה שהכל אצלה כשורה.

כאשר גדלו האפרוחים, החליטה אימא ברוזה לצאת עמם לטיול, היא ערכה אותם בשורה וצעדה בראשם גאה לחצר המשק. אכן שורה לתפארת, אלמלא אותו ברוזון מכוער אשר בקושי הלך, והיה נופל מדי פעם אל תוך הבוץ ומתלכלך. אימא ברוזה עשתה עצמה כאילו אינה חשה בכך והמשיכה בדרכה למלכת חצר המשק הטרוטה. " הרשי נא לי להציג לפניך את ברוזי", אמר ברוזה, וכל אחד מן הברוזים נפנף בזנבו כפי שלימדה אותו אימא. רק הברוזון, קד קידה הפוכה, איבד את שיווי משקלו ונפל אחורנית. המלכה הביטה בקרירות ואמרה: "אכן ברוזים חמודים גברת ברוזה, אך עליך לעשות משהו עם הברוז האחרון, התנהגותו ממש מזעזעת". הברוזון השפיל את ראשו בעצב ואילו חמשת האפרוחים ציחקו.

אחרי מאורע זה, ידעו כבר כל תושבי החצר כי הברוזון לא יכול היה עוד לשאת את חייו בחצר ונחליט לברוח. כך ברח לו מדדה בין גדרות ושיחים, עד שהגיע אל האגם, שם קיננו ברוזי הבר. אולם גם בין ברוזי הבר לא מצא הברוזון המכוער את מקומו. הם ידעו לצלול טוב ממנו והוא חש עלוב לידם. הוא המשיך לנדוד עד שגילה בקתה מזרה בתוך היער. בבקתה הייתה זקנה ועמה חתול ותרגולת. הזקנה שמחה שבא

כי הייתה רעבה מאוד, וחשבה שהברוחון יוכל להטיל בשבילה ביצים טובות למאכל. אולם משגילתה כי אין הברוחון מסוגל להטיל ביצים, גירשה אותו כשהיא צועקת אחריו: "איו אתה יודע להטיל ביצים ואין כל תועלת בך. הסתלק!" הברוחון מחה דמעה והמשיך בודד בעולם. לבסוף הגיע הברוחון לאדמת בור ומצא בה מחסה ושם מתחת לעץ ראה מראה שעורר בו געגועים לביתו.

מתוך הסבך התנשאה עדת ברבורים ארוכי צוואר כשהם מטים לעבר השמש. הברוחון הרים את צווארו המסורבל, כאילו רצה להצטרף אליהם, אך הציפורים ההדורות נעלמו. מעולם לא הרגיש את עצמו הברוחון כ"כ מסכן ועלוב, והוא החליט ללכת לנהר כדי את צרותיו. אך הנהר היה קפוא מקור, ואילמלא הילדים ששיחקו בו לא היה מי שיציל את הברוחון. הילדים הביאו אותו הביתה, אך הוא ידע שאין זה מקומו, בעיקר אחרי ששמע את אימם מציעה בהתלהבות לבשלו לארוחת הערב. ברבות הימים גדלו כנפיו והתחזקו, והוא גם למד להגביה עוף למחייתו. כל זאת משום שחייב היה להתמודד עם כל הסכנות האורבות לברוחון בודד בעולם.

באחת הטיסות הגיע לגן ציבורי ובגן שטו להם ברבורים צחורי כנף, אותם ברבורים שראה קודם לכן. הוא חשש מאד לגשת אליהם, כי לא ידע שמראהו השתנה בינתיים. הוא חשש שיגרשו אותו או שיהרגו אותו. לפתע חש כי רצונו להשאר עימם עז מאוד. הוא החליט להצטרף אליהם גם אם יגרשוהו. הוא פרש כנפיים וטס לעבר הברבורים וראה להפתעתו שהם שטים לקראתו ולא מתרחקים ממנו. ודאי עכשיו יתקפוני, חשב, והשפיל את מבטו, אך ברגע שעשה כן, השתקפה לו בבואתו והוא ראה להפתעתו, כי איננו עוד הברוחון המכוער שהכיר, לפניו ראה ברבור יפה כנפיים וצחור. כל הברבורים וקיבלוהו בסבר פנים יפות, וכך שט לו כשהוא מוקף ברבורים כמותו, ושוב לא היה נרדף בידי יצור כלשהוא, לא אדם, לא חיה ולא ברוח.

הגדרת אהבת חינם:

אהבת חינם היא הניגוד למושג שנאת חינם – שנאה של אדם אחר ללא סיבה אמיתית. אהבת חינם פירושה מתן יחס הוגן לאחר, חוסר שיפוטיות וקבלת כל אדם מעצם היותו אדם כשווה ערך, ללא צורך להרוויח אהבה זו.

פעולה שלישית- אוכלוסיות שונות ממני

90
דקות

משך
הפעולה

הרעיון הגדול: לדעת יותר על אוכלוסיות רחוקות ממני- פיזית או אידאולוגית

מטרות	למדריך
1 שיח ולמידה על קבוצות שונות מאיתנו	מטרת הפעולה היא חשיפת החניכים לאוכלוסיות שרחוקות מהן ובכלל- לעובדה שהידע שלנו על אוכלוסיות רחוקות, אם בכלל קיים, מועט מאוד. חשוב ליצור תהליך של למידה במקביל לתהליך של הבנה- הבנה כי לא נוכל לשפוט ולהעריך את השונה, אם לא נכיר אותו באמת.
2 הבנה כי רק דרך הכרת השונה נוכל באמת לקבל אותו	
3 מציאת קווי דמיון גם מול השונים מאיתנו	

ציוד ועזרים:

לקנות	להביא	להכין
נרות, גפרורים, חלות, תירוש, כוסות גבינת לבנה	עובדות על זרמים ביהדות מושגים מהעולם הדתי קטע קריאה באמהרית + דף אותיות חידון העדה האתיופית	כיסויי עיניים זיכרון צבעי הדגל הדרחי (צבעים ופירושים) פתקי אותיות (א, ב, ג)

-פירוט לפי שלבים-

משך זמן	פירוט השלב	שלבים	
		פתיחה	
70 דקות	חידון 100-200-300 שמטרתו לגעת באוכלוסיות שהידע שלנו לגביהן לא רחב מספיק. נעסוק באוכלוסיית הדרחים, בדתיים הלאומיים ובאתיופים. על כל אוכלוסייה יהיו שלוש משימות המדורגות ומנוקדות לפי מטרת קושי. הקבוצה תתחלק לשתיים וכל אחת מהקבוצות, בתורה, תבחר נושא ודרגת קושי במטרה להשיג כמה שיותר נקודות. ראה נספח א'.	100-200-300 אוכלוסיות	-16
20 דקות	עיבוד הפעולה שעברנו ומטרותיה בשיחה של כל הקבוצה, זמן ליישר קו- לראות שכולם מבינים והמטרות הושגו. ראה נספח ב'.	דיון מסכם	-17

נספחים:

נספח א':

1. דתיים לאומיים-

100- קבלת שבת: החניכים יקבלו 5 דקות בהן יצטרכו לשנן את הקידוש של ערב שישי. בתום 5 הדקות יצטרכו לערוך קבלת שבת לכל הקבוצה! (בזמן השינון- הקבוצה שאינה מבצעת את המשימה יכולה לסייע בארגון כוסות תירוש וחלה). **נוסח הקידוש בנספח 1.**

200- שיבוץ עובדה לזרם: החניכים יקבלו אוסף עובדות אותן יצטרכו להתאים לזרמי היהדות השונים- חילונים, דתיים לאומיים, וחרדים. **עובדות בנספח 2.**

300- פירוש מושגים מהעולם הדתי: אינטרנט/ חבר טלפוני. על קבוצת החניכים יהיה למצוא פירוש למספר מושגים מהעולם הדתי, אותם יקבלו מהמדריכים. למדריך: שתי אופציות לקיום הפעילות: מציאת הפירושים באינטרנט/ מראש, על ידי המדריך- איתור טלפונים של בני נוער דתיים שיסכימו לקחת חלק ולשמש "חבר טלפוני". **מושגים בנספח 3.**

2. דרוזים-

100- לבנה בעיניים עצומות: מכל קבוצה יבחרו שני מתנדבים. על אחד המתנדבים יהיה לשבת על כיסא בידיים קשורות מאחורי הגב, בעוד המתנדב השני יצטרך, בעיניים עצומות, להאכילו בלבנה! הזוג הראשון שיסיים את הלבנה (נקי ככל האפשר) יזכה את הקבוצה בניצחון.

200- זיכרון הדגל הדרוזי: הקבוצה תשחק זיכרון, כאשר זוגות הקלפים מורכבים מצבעי הדגל הדרוזי ומשמעותם בדגל. **צבעי הדגל ופירושים בנספח 4.**

300- אישים מהמגזר הדרוזי- בזמן מוגבל, על הקבוצות יהיה למצוא כמה שיותר עובדות שלא ידעו על הדרוזים בישראל. בסיום הזמן יספרו על העובדות שכתבו.

3. אתיופים-

100- כתב סתרים- תרגום מאמהרית: הקבוצות יקבלו קטע קצר על חג הסיגד שכתוב באותיות אמהרית, ואותו יצטרכו לתרגם לעברית באמצעות דף אותיות שיקבלו. **קטע לתרגום ודף אותיות**

בנספחים 5-6

200- קלביקולה- פירוש השם "אתיופיה": חניך אחד יוצא מהחדר, בעוד הקבוצה שנשארה בחדר בוחרת משתתף אחד שתפקידו לזכור את משמעותה המקורית של המילה "אתיופיה". כשייכנס המתנדב בחזרה לחדר- ישמע מכל חברי הקבוצה הסברים שונים שימציאו למילה אתיופיה, כאשר האחד שנבחר בשלב הקדום יגיד את האמת. החניך שהתנדב יצטרך לנחש מה הפירוש הנכון. **פירוש השם "אתיופיה"**: מקור השם "אתיופיה" מהמילה היוונית איתיופס (Αἰθίοψ) מיוונית, שפירושה "פנים שרופות".

300- חידון העדה האתיופית: החניכים יקבלו שלושה פתקים ועל כל אחד אות- א, ב, ג, וישאלו מגוון שאלות אמריקאיות על העדה האתיופית, כשבכל פעם יצטרכו להרים את אחת האותיות בהתאם לתשובה הנכונה.

נספח ב':

דיון מסכם-

- מה היה לנו עד עכשיו?
- הרגשתם שלמדתם דברים שלא ידעתם? ספרו מה..
- איך הידע שרכשתם משפיע על החיבור שלכם לאוכלוסיות שדיברנו עליהן? אם בכלל
- אתם מרגישים שאתם יודעים מספיק על אוכלוסיות שרחוקות מכם? צריכים לדעת יותר?
- לאילו מצבים יכול להביא אותנו חוסר הידע על האוכלוסיות הרחוקות מאיתנו? למה הוא גורם?
- במה יתרום לכם עוד ידע על אוכלוסיות שונות?
- איך אפשר להשיג ידע כזה?

נספחים ספציפים:

נספח 1-

יום הששי. ויכלו השמים והארץ וכל צבאם :

ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה :

ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו. כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות :

סברי מרנן .

(ועונים – לחיים)

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן :

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו ורצה בנו, וישבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו, זכרון למעשה בראשית, תחלה למקראי קדש, זכר ליציאת מצרים. וישבת קדשו באהבה וברצון הנחלתנו :

ברוך אתה ה', מקדש השבת:

נספח 2-

חילוניים:

-זרם זה החל להתעצב בתקופת העלייה השנייה.

-זרם זה התפתח בעיקר בקיבוצים.

-יכולים להיות תאיסטים, אגנוסטיקנים, אתאיסטים, או דאיסטים.

-מהווים 47% מאוכלוסיית מדינת ישראל נכון לשנת 2015.

-מקיימים חלק מהחגים והמנהגים לשם הסמליות.

-פועלים בחייהם על מנת למלא את רצונותיהם, ולא את רצונות האל.

דתיים לאומיים:

- קבוצה זו רואה ערך מרכזי בשמירת ההלכה והמסורת היהודית, ובמקביל תומכת בציונות ובהשתלבות אקטיבית בחברה הכללית במדינת ישראל.

- קבוצה זו ידועה בכינויה "הכיפות הסרוגות".

-בראש המנהיגים הרוחניים הידועים ביותר קבוצה זו לדורותיה נמצא הרב אברהם יצחק הכהן קוק.

-בזרם זה צמחה תנועת הנוער "בני עקיבא".
-ערכים מובילים בזרם זה הם תורה ועבודה.
-כיום ניתן לראות בני נוער מזרם זה משתלבים ביחידות הקרביות ביותר בצה"ל.
חרדים:

-מתאפיינים בהקפדה רבה על שמירת ההלכה היהודית, והם השמרניים ביותר מבחינה הלכתית ותרבותית.
-זרם זה נולד במרכז ומזרח אירופה בעת המודרנית, כתגובה לתהליכי המודרניזציה.
-על פי זרם זה כל מה שכתוב בתורה הוא אמת אבסולוטית.
-קהילות בזרם זה מסתגרות ומתבדלות באמצעות דיור נבדל, הקמת מערכות חינוך ייחודיות לקהילה והימנעות מקריאת ספרות ואמצעי תקשורת שאינם שייכים לזרם.
-אחד מהערכים המרכזיים בחברה זו הוא הצניעות.
- ממוצע הריבוי הטבעי באוכלוסייה זו גבוה יחסית לשאר האוכלוסייה.

נספח 3-

מושגים מהעולם הדתי:

תרי"ג מצוות- כינוי למניין כל המצוות המחכרים בספרי המקרא, שעל פי חז"ל מניינם הוא 613 (ובגימטריה: תרי"ג)

שיבת הסדר- ישיבה המשלבת לימודים תורניים גבוהים ושירות צבאי מקוצר במסגרת דתית.
נטולי קרתא- קבוצה חרדית קטנה המוכרת בהתנגדותה החריפה למדינת ישראל ולציונות.
שולחן ערוך- קובץ דינים ומנהגים שבין אדם לחברו ובין אדם למקום, הלכה למעשה.
פיקוח נפש דוחה שבת- שמו של מושג הלכתי הקובע כי קיימת רשות לחלל את השבת) או היום טוב לצורך הצלת חיי אדם.

נספח 4-

אדום: מסמל את הגבורה, האומץ והאהבה
צהוב: הידע, ההארה והחיטה
ירוק: אדמה וטבע
כחול: סבלנות, סלחנות, אחווה, שמים ומים
לבן: שלום, פיוס וטוהר

נספח 5-

סיגד הוא אחד מחגי ביתא ישראל- קהילת יהודי אתיופיה בישראל. החג חל 50 יום לאחר יום כיפור, והוא יום של צום, טהרה והתחדשות. זהו חג עלייה לרגל, ובמרכזו עומד טקס חידוש הברית בין העם לאל, הכולל קריאת קטעים מן המצפה קדוש וברכות ותפילות לגאולה. הטקס נערך בראש הר גבוה, כסמל להר סיני, ומנהלים אותו כהני הקהילה. ההשראה למנהגי החג לקוחה ממעמד דומה המתואר בתנ"ך, שאותו קיימו עזרא ונחמיה בימי שיבת ציון.

דף אותיות:

א -ל	כ -א
מ -מ	נ -ב
ס -נ	ע -ג
פ -ס	צ -ד
ק -ע	ר -ה
ש -פ	ת -ו
י -צ	ך -ז
ל -ק	מ -ח
נ -ר	ס -ט
ש -ש	י -י
ת -ת	כ -כ

-ለአረብ አተቦ የገባው ደብዳቤ አወጥ ደገባለ
 .ለአረብ ጥሬውየተ አ የደውጥ ተለየጥ
 .ረወፈደክ መወየ ረብአለ መወየ 50 ለብ ገብጥ
 ተየሸደብተጥ ጥረጥጠ .መወፀ ለሸ መወየ አወጥወ
 ወዝክረመባወ .ለገረለ ጥየየለዐ ገብ ወጥዝ
 መዐጥ ነቦ ተየረባጥ ሸወደየብ ሰተጠ ደመወዐ
 ፈጥፀመጥ ነመ መየዐጠተ ተአየረተ ለለወክጥ .ለአለ
 .ጥለወአገለ ተወለየፈተወ ተወክረባወ ሰወደተ
 ለመሰክ .ጥወባገ ረጥ ሸአረባ ክረዐነ ሰተጠጥ
 የነጥክ ወተወአ መየለጥነመወ ያነየለ ረጥለ
 ገብጥ የገጥነመለ ጥአረሸጥጥ .ጥለየጥጥጥ
 ረወተጥጥ ጥመወደ ደመዐመመ ጥብወተለ
 አረዥዐ ወመየየተ ወተወአሸ .ክጥነተባ
 .ነወየፀ ተባየሸ የመየባ ጥየብነወ

פעולות שכב"ג

נושא: העמקה בנושא המיקוד
הרעיון הגדול: אהבת חינם

משך הפעולה	75 דק'
---------------	--------

קהל היעד: ט'-יב'

מטרות	למדריך הפעולה היא פעולת ההמשך לתהליך ההעמקה בנושא השנתי של אהבת חינם. על המדריך לעודד שיח פתוח, חופשי ככל האפשר כדי להביא את הדיון לפתיחות מקסימלית. הפעולה מתחילה מדיון על המושג אהבה, משם נתחבר לנושא אהבת חינם כלפי האחר ממני, ונסיים בהטלת ספק בדעותינו הקודמות והנחותינו הבסיסיות.
1 העמקת העיסוק והשיח סביב אהבת חינם	
2 החניכים יטילו ספק בדעותיהם הקודמות	
3 החניכים יבחנו את הנחותיהם הקודמות לגבי המושג אהבה	

ציוד ועזרים:

להכין	להביא	לקנות
	נספחים מודפסים לפי מספר החניכים 2-3 בריסטולים או ניירות עיתון גדולים טושים	

-פירוט לפי שלבים-

משך זמן	פירוט השלב	שלבים
5 דק'	מכנסים את החניכים, מציגים את נושא הפעולה – העמקה בנושא השנתי, אהבת חינם. יש להדגיש כי למרות שכבר נעשה עיסוק בנושא, עוד יש מה לחדש ולהעמיק, כחלק מהתהליך השנתי.	פתיחה
5 דק'	כותבים את המושג אהבה במרכזו של בריסטול גדול. על החניכים לבוא ולרשום אסוציאציות שעולות מהמושג.	18- אסוציאציות אהבה
10 דק'	1. דיון עם החניכים, שמטרתו להגיע עם החניכים להבנה שקיימים סוגי אהבה שונים, מתוך האסוציאציות שהם כתבו, ולהבין איזה סוגי אהבה קיימים (ניתן להיעזר בנספח סוגי אהבה). שאלות לדיון: *האם כל האהבות הן אותו דבר? (האם קיימים סוגים שונים?) *מתוך התבוננות באסוציאציות שכתבתם, האם אתם מסוגלים לחלק אותם לסוגי אהבות שונות? (בשלב זה ניתן להציג את הנספח סוגי האהבות).	19- סוגי אהבה

	*איזו אהבה היא הדומה ביותר ביניכם לאהבת חינם? (אם יש צורך, אז להזכיר מהי אהבת חינם ומה נעשה בשיחות קודמות בנושא).		
5 דק'	לפני שמדברים על אהבת חינם, כדאי להבין מהי אהבה בכלל. מקיימים דיון שמטרתו לחשוב מהי אהבה, כיצד היא נוצרת ומה הם התנאים לקיומה של אהבה. שאלות לדיון: *מהי אהבה עבורכם? * מה מאפיין את התחושות שעולות בכם כלפי אדם אהוב? *מה חייב להתקיים בין שני אנשים או יותר כדי שתתקיים ביניהם אהבה?	דיון - מהי אהבה?	-20
5 דק'	קריאת הקטע "אומנות האהבה" \אריך פרום (מצורף בנספחים). חשוב לשים לב- מדובר בקטע ברמה גבוהה והקריאה שלו לא פשוטה. עלינו לעבור עליו באיטיות ולעצור תוך כדי על מנת לדבר ולהבין את שנקרא.	"אומנות האהבה"	-21
10 דק'	דיון שמטרתו לפרש את הקטע, ולהבין כיצד ניתן ליצור אהבת חינם. שאלות לדיון: *על פי הקטע, מה נדרש כדי לקיים אהבה? (אימון, מיומנות) *על פי הקטע, מהם התנאים לקיומה של אהבה? (דאגה, אחריות, מתן כבוד, ידיעה) *האם מדובר באהבה רומנטית בלבד? האם ניתן להשליך זאת גם על אהבת חינם? *כיצד ניתן ליצור אהבת חינם, כמסקנה מהקטע? (קיום כל התנאים גם כלפי השונה והאחר)	דיון - אומנות אהבת החינם	-22
5 דק'	קריאת קטע "היאקירמא" (מצורף בנספחים). גם כאן עלינו לוודא כל הזמן שכולם מרוכזים ומבינים.	יאקירמא	-23
15 דק'	דיון שמטרתו לגרום לחניכים להטיל ספק בדעותיהם הקדומות, לבחון את השנאה הקיימת בחברה ולהבין את מקורותיה. שאלות לדיון: (להסביר ש"יאקירמא" פירושו אמריקאי, ולהסביר כיצד התיאורים בקטע הם למעשה תיאור חייו היומיומיים של אדם בעולם המערבי). *מה דעתכם על הקטע? איך הוא מציג את התרבות שלנו? (מגוחכת, עלובה, טיפשית)	דיון - אהבת חינם וערעור על דעות קדומות	-24

	<p>*האם לדעתכם הסתכלות זו, שהיא חיצונית ושטחית ומזווית מאוד מסוימת על התרבות שלנו, קיימת רק בקטע? האם גם אנחנו מתסכלים על אחרים כך? אם כן, על אילו אנשים?</p> <p>*מה יוצרת הסתכלות כזו על האחר? (פחד, חשש, ריחוק)</p> <p>*האם ניתן לפתח אהבה כלפי אדם שאנו מסתכלים עליו כך? מה מונע מאיתנו?</p> <p>* מה עלינו לעשות כדי שנוכל להתגבר על תחושות אלה?</p>		
10 דק'	<p>בסיום הפעילות, נקיים סבב בין החניכים ונשאל:</p> <p>האם קיים אדם, או קבוצה, שיש לכם קושי להתייחס אליו באותה אהבת חינוך הקיימת בכם? מה מונע מכם? ומה עליכם לעשות כדי להתגבר על כך?</p> <p>כל חניך בוחר אדם או קבוצה שהיא אתגר עבורו בהקשר זה של אהבת חינוך וקבלה.</p>	סיכום	

נספחים:

סוגי אהבה:

ניתן לחלק את האהבה לכמה קטגוריות, כל אחת עם מאפיינים משלה. אם מגדירים את האהבה כיחסים בין החיים בלבד, אזי ישנם חמישה סוגים של אהבות עיקריות:

- **אהבה הורית** - בין הורים לבין ילדיהם. לרוב נתפסת אהבה זו כבלתי מותנית, ומתקיימת כתוצאה מכך שהאדם רואה בצאצאיו בבואה של עצמו.^[1]
  - **אהבה משפחתית** - בין ילדים להורים, אחים וקרובי משפחה, הקיימת בשל קרבת הדם ותחושת השייכות הטבעית.
  - **אהבה חברית** - בין חברים, הקיימת בשל תחומי עניין, רעות וחברות ותחושת שיתוף ושייכות.
  - **אהבה רומנטית** - בין בני זוג, הכוללת קרבה נפשית ומשיכה גופנית לאחר.
  - **אהבה עצמית** - בין אדם לבין עצמו.
- אם מגדירים את האהבה כיחס בין האדם לחיים בכללותם, אז יכולים להיות סוגי אהבה נוספים, ואצל בני-אדם מסוימים אותן אהבות תופסות חלק גדול יותר מאהבתו לקרובים אליו, לדוגמה:
- **אהבת האל** - אהבה בין אדם לאלוהיו, ובה האדם מרגיש מחובר ודבק באלוהים.
  - **אהבת אדם** - אהבה לבני-אדם באשר הם, הנובעת מאהבת החיים וקבלת האחר.
  - **אהבה לעיסוק מסוים** - בין אם זה לחוכמה (פילוסופיה ביוונית "אהבת חוכמה"), אמנות, וכו'.

אומנות האהבה

אריך פרום מגדיר את האהבה כאומנות, וכמו אל כל אמנות אחרת, הוא מציע לייחס לה חשיבות עילאית וללמוד אותה בשני שלבים: ראשית להתמחות בתיאוריה של האהבה, ושנית להתמחות במעשה האהבה. בחלק התיאורטי הוא מסביר את תורת האהבה, את החשיבות שלה, את אב טיפוס לאהבה (אהבת הורים לילדים); מגדיר מושאי אהבה שונים כמו באהבת אחים, באהבה ארוטית, באהבה עצמית ובאהבות האל; המתאר את התפוררות האהבה בחברה המערבית בת זמנינו (ולמרות שחלפו כמעט 50 שנה, כל דבריו אקטואליים ביותר); ולבסוף הוא עובר לפרקטיקה של האהבה. מה זאת אהבה? אהבה היא פעילות שבראש ובראשונה קשורה לנתינה, לא בהקרבה או בויתור, אלה בנתינה שמבטאת יכולת, כוח.

אדם שנותן מרגיש שמחה, הוא חווה את עצמו את עצמו כשופע, כגדוש, כמעניק, כחי. אדם אהוב נותן לאהובו ממה שחי בו: משמחתו, מתשומת לבו, מהבנתו, מידיעתו, מבדיחות דעתו, מעצבנותו, מכל מה שחי בקרבו, ובכך הוא מעשיר את עצמו ואת האדם לו העניק. רק באהבה נתינה פירושה קבלה.

פרט לנתינה, על-פי פרום יש באהבה ארבעה יסודות בסיסיים:

דאגה, אחריות, מתן כבוד וידיעה.

העובדה שאהבה כוללת בתוכה דאגה בולטת באהבה של אם לילדה.

אם שלא דואגת להאכיל את הילד שלה, לרחוץ אותו, להעניק לו נוחות גופנית, לא אוהבת את הילד שלה. גם אם מישהו אומר שהוא אוהב פרחים, אך שוכח להשקות אותם, אנחנו יכולים לפקפק באהבתו לפרחים. כדברי פרום, „אהבה היא דאגה פעילה לחייו ולצמיחתו של מי שאנחנו אוהבים“.

טיפול ודאגה מורים על הביט נוסף של אהבה, והוא האחריות.

האחריות, בניגוד לתפיסה שלנו אותה, אינה משהו שנכפה מבחוץ.

אחריות אמיתית היא מעשה רצוני לגמרי, היא התגובה שלנו לצרכיו של אדם אחר.

להיות אחראי למישהו משמעותו להיות מסוגל ומוכן להיענות לו.

באהבה שבין אם לילדה, האחריות מתייחסת לצרכים הפיזיים בעיקר, ובאהבה של מבוגרים היא מתייחסת לצרכים הנפשיים של הזולת.

אילולא המרכיב השלישי של אהבה, מתן כבוד, האחריות היתה יכולה בקלות להפוך לשליטה ולרכושנות. כבוד משמעותו לראות את האחד כמו שהוא, בייחודיותו.

השבט האבוד- סיפור פולחן הגוף של שבט ה"יאקירמא" / על פי הוראס מיינר

האנתרופולוג פוגש במסגרת עבודתו צורות מגוונות של התנהגות אנושית, כך שקשה להדהימו ע"י הפגנת תנהגות אקזוטית. אמונותיהם ופולחניהם המאגיים של שבט ה"יאקירמא" הן כה יוצאות דופן עד שניתן לתארם כדוגמא לקיצוניות אליה יכולה להגיע ההתנהגות האנושית.

פרופ' לינטון הסב לראשונה את תשומת לב האנתרופולוגים לפולחנים של שבט ה"יאקירמא", אך הבנת תרבותו של שבט זה עדיין לוקה בחסר. זהו שבט הממוקם בצפון אמריקה, באזור הסמוך לשבטים קנדיים כגון: יאהורי, קארי, טרהומרה, ארואקי וכו'.

מוקד דאגתם של ה"יאקירמא" הוא מראה הגוף ובריאותו. אמנם דאגה זו אינה יוצאת דופן, אך הצדדים הטקסיים והפילוסופיה הנלווית אליהם הינם מיוחדים במינם. האמונה הבסיסית המונחת ביסודה של החברה הינה כי גוף האדם הוא מכוער ונוטה באופן טבעי למחלות ולחולשות. כיוון שהאדם כלוא בתוך גוף כזה, נותרת לו רק תקווה אחת לשיפור מצבו של הגוף - שימוש בהשפעתם העזה של הפולחנים והטקסים.

בכל בית ישנו מקדש אחד או יותר המיועדים למטרה זו. בבתיהם של חשובי העדה ישנם מקדשים אחדים, למעשה, רמת הרווחה של בית מסוים מתוארת על פי מספר המרכזים הפולחניים הנמצאים בו.

רב הבתים בנויים באופן צנוע ואפור, אך קירות המקדשים של העשירים מכוסים בכל מיני אבנים צבעוניות והעניים יותר מחקים את העשירים ע"י כיסוי קירות מקדשיהם בלוחות חימר. לכל משפחה יש לפחות מקדש אחד, אך הטקס אינו מתנהל כטקס משפחתי אלא כטקס פרטי וסודי. נהוג לשוחח על ביצוע הפולחן רק עם ילדים קטנים הנמצאים עדיין בתקופת לימוד הפולחן.

האנתרופולוג הצליח ליצוא אמון רב בקרב הילידים, עד שהורשה לבדוק את המקדשים וגם ניתן לו הסבר על אודות הפולחנים השונים. לב המקדש הינו קופסא או ארגז שנבנה אל תוך הקיר. בארגז זה שמורים כל הקמעות השיקויים המאגיים, אשר בלעדיהם - על פי השקפתם - אין הילידים יכולים להישאר בחיים. ניתן להשיג תכשירים אלו אצל בעלי מקצוע מומחים. בעל הכוח הרב ביותר ביניהם הוא איש המרפא. הוא מקבל מתנות יקרות-ערך עבור שירותיו. איש המרפא אינו מספק ישירות את החומרים המרפאים ללקוחותיו, אלא מחליט מה יהיה הרכבם. את החומרים

הוא רושם בשפה עתיקה וסודית. רק איש המרפא והמומחה לעשבי המרפא, אשר מספק את התכשיר הנדרש תמורת מתנה נוספת, מבינים את הכתוב. לאחר השימוש בתכשירים אין מסלקים את שארית התכשיר, אלא מניחים אותו בארגז הקסמים אשר במקדש הבית.

כל אדם מרכין את ראשו בפני ארגז הקסמים, מערבב מיני מים קדושים בתוך האגן ומבצע פולחן טיהור קצר. את המים הקדושים מקבלים ממקדש המים של כלל הקהילה, שם מבצעים כהני דת טקסים ממושכים כדי שהנזל יהיה טהור ויתאים לשימוש פולחני.

בין מומחי המאגיה, אם כי נחותים מעט מאנשי המרפא, מצויים מומחים אשר את הגדרת תפקידם ניתן לתרגם כ"אנשי פה קדושים". אנשי ה"יאקירמא" מוקסמים מן העיסוק בענייני הפה, ובמקביל נתקפים פחד כמעט חולני ממה שקשור בו. הם סבורים כי למצבו של הפה השפעה על-טבעית על כל היחסים

החברתיים. הם סבורים כי בהעדר טקסי הפה ינשרו שיניהם, ידממו החניכיים ויצטמקו הלסתות. כמו כן הם מאמינים כי כתוצאה מכך יעזבו אותם חבריהם ויבגדו בהם אהוביהם. פולחן הגוף היומי, המבוצע ע"י כל בני ה"יאקירמא", כולל גם פולחן פה שיראה לזר דוחה ביותר. דווח לי כי פולחן זה מבוצע באמצעות הכנסת קבוצת שערות לפה, ערבובם עם אבקות מאגיות שונות, וחזרה על מספר תנועות מאגיות שמוכתבות ע"י אנשי הפה הקדושים.

נושא: פרויקטים של אהבת חינוך

הרעיון הגדול: ניתן לקיים גם הרבה פרויקטים מעבר לפעולות, המתקשרים לנושא המיקוד של תנועת הנוער, אהבת חינוך.
קהל היעד: פעילות סניפית

מטרות:
1 להכיר קבוצות אוכלוסייה שונות.
2 להיחשף לאנשים ולמנהגים שונים משל קבוצת השייכות שלי.
3 להעמיק בנושא של אהבת חינוך בדרך מעשית.

-רעיונות ופירוט-

היערכות מוקדמת- חשוב מאוד לבחור אחראיים לפרויקט שייקחו עליו אחריות וידאגו לתיאום הדברים ולהוצאתו לפועל. מעבר לכך, חשוב מאוד שהסניפים יבחרו את הפרויקט בו הם רוצים להתמקד בהתאם למטרות הסניפיות שלו ולצורך שלו. חשוב לתאם מול גורמים חיצוניים בצורה טובה ולפעול בשיתוף פעולה מול הגורם החיצוני.

פירוט	רעיונות
הרעיון הוא שהשכב"ג /שכבצ (מומלץ על ו-ח במיוחד סביב גיל המצוות) יתארח בקבוצות קטנות אצל משפחות מקבוצת אוכלוסייה שונה מהם, לדוגמה משפחה דתית. האירוח בנוי סביב פעילויות בין בני הנוער משתי הקבוצות כאשר האירוח הוא בבתי אב אך מירב הפעילויות מתרחשות ביחד.	1- "שבת מחליפה" (שכב"ג/ו-ח)
פרויקט משותף אזורי בו השכב"ג מהאזור בשיתוף עם נוער מקבוצות אוכלוסייה שונות מהאזור יפגשו וידונו במעגלי שיח בנושאים שונים כמו: אקטואליה, פוליטיקה, זהויות, ציונות, היסטוריה ונרטיבים ועוד.	2- מעגלי שיח אזורים (שכב"ג/ישוב)
הסניף מתחבר לקבוצת בני נוער מקבוצת אוכלוסייה או השתייכות שונה לשלו (לדוגמה נוער ערבי, נוער חרדי, נוער גאה ועוד) ועורך איתם מספר מפגשים בהם הם מעבירים פעולות משותפות, לומדים אחד על השני, מדברים ומנסים להכיר זה את זה ולבסוף עורכים יחד פרויקט משותף בו הם פועלים למען מטרה משותפת. המפגשים יכולים לעסוק בנושאים שונים כמו: פוליטיקה, זהות, ציונות, אקטואליה, היסטוריה ונרטיבים ובגילים הקטנים (ד-ו) להתמקד במקום בהיכרות, יצירת קשרים חברתיים עם אנשים שונים ולחוות את "האחר".	3- פרויקט משותף (שכבצ/שכבג)